

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 344/2019 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen Pohjois-Suomen, Kainuun ja Itä-Suomen alueiden sekä saamenkielisten varhaiskasvatuksen opettajien ja erityisopettajien saatavuuden turvaamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Emma Karin /vihr näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 344/2019 vp:

Miten hallitus aikoo toimia, jotta Pohjois-Suomen, Kainuun ja Itä-Suomen alueiden varhaiskasvatuksen opettajien ja erityisopettajien saatavuus turvataan ja

miten hallitus aikoo turvata saamenkielisten varhaiskasvatuksen ja erityisvarhaiskasvatuksen opettajien saatavuuden?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Opetus- ja kulttuuriministeriö on sopinut tuhannen aloituspaikan lisäyksestä varhaiskasvatuksen opettajien koulutukseen yliopistoissa. Lisäykset toteutetaan vuosina 2018–2021 yhteensä 28 miljoonan euron määrärahan avulla. Koulutusmäärien lisäämisellä vastataan varhaiskasvatuksen opettajien työvoimapulaan eri puolilla Suomea, kuten Pohjois-Suomen, Kainuun ja Itä-Suomen sekä saamenkielisten alueilla.

Varhaiskasvatuksen opettajaksi pätevöittävän kasvatustieteiden kandidaatin tutkintojen tutkintomääriä kasvatetaan yliopistoissa asteittain. Opintoja pyritään myös nopeuttamaan lukemalla hyväksi aiempia opintoja. Joustavuuden lisäämiseksi etä- ja monimuoto-opiskelu on myös mahdollista, ja esimerkiksi kasvatustieteen perus- ja aineopintoja on mahdollista suorittaa verkossa.

Koulutusmäärien lisäämiseksi yliopistot toteuttavat myös muita toimenpiteitä, joilla parannetaan tutkintotuottavuutta ja koulutuksen saavutettavuutta. Sopimuskaudelle 2021-2024 tutkintotavoitteita koskevien esitysten perusteluissa yliopistot toteavat mm. parantavansa läpäisyä varhaiskasvatuksen opettajankoulutuksessa. Tämä tarkoittaa opetussuunnitelman kehittämistä, monimuotoisten suoritustapojen lisäämistä, opetuksen digitalisointia, etäopiskelun mahdollisuuksien lisäämistä sekä ohjauksen tehostamista. Suoritustapojen monipuolistamisella parannetaan mm. koulutuksen alueellista saavutettavuutta.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 344/2019 vp

OKM on neuvotellut varhaiskasvatuksen opettajakoulutusta tarjoavien yliopistojen (7) kanssa alustavasta suunnitelmasta lisätä varhaiskasvatuksen opettajakoulutusta (1000+). Yliopistoilta odotetaan esitystä yhteisesti toteutettavasta monimuotokoulutuksesta ja opintotarjonnasta. Koulutus olisi tarkoitettu niille henkilöille, jotka ovat jo alalla ja haluavat pätevöityä varhaiskasvatuksen opettajaksi. Mikäli 1000+ -suunnitelmalle saadaan resurssit ja se toteutuu, voidaan toteutukseen kytkeä Pohjois-Suomen, Kainuun ja Itä-Suomen alueiden sekä saamenkielisten varhaiskasvatuksen opettajien (ja muiden vastaavassa tilanteessa olevien alueiden) tarpeet.

Kuluneen vuosikymmenen aikana kiinnostuksen lasku hakeutua opettajankoulutukseen näkyy selvimmin varhaiskasvatuksen opettajankoulutuksessa. Hakijamäärien lasku on herättänyt keskustelua ja pohdintaa muutoksiin vaikuttaneista syistä. OKM käynnistää selvityksen opettajankoulutuksen vetovoimaan vaikuttavista tekijöistä mukaan lukien varhaiskasvatuksen opettajankoulutus. Selvitys koskee sekä yliopistoissa että ammattikorkeakouluissa annettavaa suomen- ja ruotsinkielistä opettajankoulutusta. Selvityksen tulokset ovat käytettävissä huhti-toukokuussa 2020, jonka jälkeen voidaan päättää tarvittavista jatkotoimenpiteistä.

OKM:n tavoitteena on, että yliopistot kehittävät koulutuksen alueellista saatavuutta ja lisäävät mm. avoimen yliopiston kautta suoritettavien opintojen opintotarjontaa. Korkeakoulujen käytössä olevia ja mahdollisesti käyttöön tulevia kehittämismäärärahoja pyritään myös mahdollisuuksien mukaan hyödyntämään koulutusmäärien lisäämiseen työvoimapulasta kärsivillä aloilla. Haku toteutetaan vuoden 2020 keväällä.

Saamenkieliselle varhaiskasvatuksen kohderyhmälle käynnistettiin Oulun yliopiston toteuttama koulutus 2016 ministeriön erillisrahoituksella. Hakijoista valittiin soveltuvuus- ym. kokeen perusteella 21 koulutukseen, joka oli suunniteltu työn ohella suoritettavaksi. Koulutus päättyi vuoden 2019 lopussa ja loppuraportti on saatavilla vuonna 2020. Siitä käy ilmi mm. valmistuneiden tilanne.

Varhaiskasvatuksen erityisopettajakoulutusta saamen eri kielillä ei ole toteutettu. Opetus- ja kulttuuriministeriö on asettamassa saamen kielten ja saamenkielisen opetuksen kehittämistyöryhmän, jonka tehtävänä on tarkastella saamenkielisen varhaiskasvatuksen, saamelaisen kulttuuri- ja kielipesätoiminnan sekä saamelaisopetuksen ja -koulutuksen tilaa kokonaisuutena.

Helsingissä 13.12.2019

Tiede- ja kulttuuriministeri Hanna Kosonen